

ПРАВО

ВИНАГИ АКТУАЛНО И ПРЕСТИЖНО

материал на Йордан Караленчев

Преди повече от 2300 години видният гръцки философ Аристотел казва, че „разпоредбата на закона е по-добра от решението на който и да е отделен индивид“. Звучи доста очевидно, но не трябва да забравяме, че това е казано в епоха, когато царе и императори са решавали абсолютно еднолитно всичко. Дори древногоръцките полиси не са били чак толкова демократични, колкото понякога ги изкарват съвременните гърци.

Правото в България – четвърта най-желана специалност

След дребен Рим, нека да направим плавен преход от 2 хилядолетия към съвременна България. Една от водещите новини, която много медии изведоха от новата рейтингова класация на МОН е, че специалност Право вече не е на трето място по популярност у нас. През последната учебна година, кандидат-педагозите са изпреварили с малко желаещите да станат юристи. Това вероятно се дължи на широко дискутираното пресищане на пазара на труда у нас за този тип специалисти.

Не казваме това, за да ви откажем от специалността. Ако сте убедени, че това е вашето призвание и сте мотивирани да учите – действайте. Животът е твърде кратък, за да правите компромиси с желаната кариерна реализация. Просто дръжм да ви предупредим за възможните предизвикателства. В чужбина реализацията също не е лесна, тъй като приемът често е ограничен. Възможно е да завършите в една държава и после да практикувате право в друга, но това почти винаги изисква допълнителни квалификации.

Какви качества трябва да притежава юристът

Ще започнем с нещо, което не звучи толкова добре, но е самата истина. Представете си, че сте адвокат, който защитава престъпник. Или пък съдия, който е убеден, че някой е престъпник, но пред вас няма достатъчно доказателства. Какво ще направите? Това е сложна морална дилема, която излиза от рамките на правото и навлиза в сферата на философията. Трябва да сте в състояние да пренебрегнете емоциите си и да спазите професионалните си задължения. Някои го наричат „морален вакуум“. Това е просто термин, а не критика към съсловие. С една дума, можем да го наречем „хладнокръвие“. Следващото нещо, което трябва да притежавате, за да

ЗА ДА СТАНЕТЕ ПЪЛНОПРАВЕН ЮРИСТ, ТРЯБВА ДА ЗАВЪРШИТЕ МАГИСТЪРСКА СТЕПЕН

Първите писани закони всъщност са дело на вавилонския цар Хамурапи, но идеята за организиране на общество по единни и разбираеми за всички правила се появява доста по-късно. И винаги е имало уловки. Един закон никога не може да бъде съвършен, нито пък да бъде разбран еднакво от всички страни. Ето защо още от самото начало се появява и нуждата от хора, които да тълкуват безпристрастно написаното. Римляните доразвиват тази идея и създават професията „юрист“. И до днес се използваме същата латинска дума. Буквалният превод би бил „тълкувател на правото“. Днес тази професия е популярна и престижна, и създава предпоставки за добра кариерна реализация.

бъдат намалени. Така висшите училища ще трябва да закрият тези специалности или да повишават максимално си чувствително, за да си

ПРЕПОДАВАТЕЛИ ПО ПРАВО И ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА СЪСЛОВНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ СЕ ОБЕДИНИХА ОКОЛО ТЕЗАТА, ЧЕ 9 ПРАВНИ ФАКУЛТЕТА ЗА БЪЛГАРИЯ СА ТВЪРДЕ МНОГО

позволят обучение по право. Предвид силната конкуренция между университетите, вторият вариант не изглежда желан от никого.

Чужбина

Великобритания

Обединеното кралство е родината на една от двете основни правни системи – прецедентно право. Британската империя налага този модел във всичките си колонии, което е причината за широкото му разпространение днес. Завършвайки във Великобритания ще ви бъде по-лесно да се реализирате в Америка или Австралия, отколкото в континентална Европа. Когато говорим за университети, едва ли има място за изненади: Кеймбридж и Оксфорд са на челните места. Но не подценявайте и качеството на обучението в останалите висши училища!

- University of Cambridge
- University of Oxford
- London School of Economics and Political Science
- UCL (University College London)
- King's College London

Германия

Германия е по-популярна дестинация за техническо образование и икономически дисциплини, отколкото за право. Все пак повечето хора асоциират страната именно със силната индустрия. Но правото е не по-малко престижно и перспективна специалност във Федералната република. Приемът обикновено се извършва през централизираната система UniAssist, но имайте предвид, че конкуренцията е сериозна. Най-добрите университети са:

- Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg
- Ludwig-Maximilians-Universität München
- Humboldt-Universität zu Berlin
- Universität Frankfurt am Main
- Albert-Ludwigs-Universität Freiburg

Франция

Франция, освен една от най-популярните дестинации за кандидат-студенти, е и сред държавите на фокус в този брой на списанието и няма как да я пропуснем. Най-добрият университет за обучение по право безспорно е Париж 1, по-известен като Сорбоната. Всъщност в продължение на много години името на този университет е било синоним за престижно образование.

Днес е изместен от англоезичните висши училища, но страната като цяло продължава да гържи добро ниво в обучението по право.

- Université Paris 1 Panthéon-Sorbonne
- Sciences Po Paris
- Université de Strasbourg
- Université Panthéon-Assas (Paris 2)
- Aix-Marseille University

САЩ

Стигнахме до още една от държавите на фокус в броя. Много хора се притесняват от кандидатстване в САЩ, заради стряскащо високите такси. Но в страната на неограничените възможности се предлагат и много стипендии. Именно за тях поговорихме с Ангела Родел, директор на Комисията Фулбрайт за България. Няма да преразказваме интервюто. Само ще ви кажем, че американските университети заемат водещите места в света, когато говорим за специалност Право. За кандидатстване там се изисква и по-особена процедура, която включва и специализирания изпит LSAT.

- Harvard University
- Yale University
- New York University (NYU)
- Stanford University
- University of California, Berkeley (UCB)

Кариерна реализация

Завършващите Право получават професионална квалификация „юрисист“ и се реализират в съдебната система (съдии, прокурори, адвокати), структурите на Министерството на вътрешните работи, в държавната администрация, в частния сектор – адвокати на свободна практика, частни съдебни изпълнители, нотариуси или юрисист-консулти в бизнес компании. Юристите имат изключителна роля в политиката на всяка държава, тъй като изработват и тълкуват законите, по които работи всяко правово общество.